

ZEMĚDĚLSKÁ PŮDOHOSPODÁRSKA ŠKOLA

6 únor 2009
71. ročník

Možnosti začít podnikat na venkově

Význam a poslání
výuky myslivosti

Ekologické
zemědělství

Kampaň o mlieku

Antonín Mohl

Slovenské poľnohospodárske muzeum Nitra

Informace o vzdělávání, poradenství a rozvoji venkova
Informácie o vzdelávaní, poradenstve a rozvoji vidieka

Praktické části odborných soutěží se uskutečňují i na školním statku. Významnou tradici má celostátní soutěž žáků studijního oboru agropodnikání, která už se v Táboře konala podruhé (uvedené snímky jsou z jejího loňského ročníku).

Podle nepsaných pravidel soutěž zajišťuje ta škola, jejíž žák zvítězil v předchozím ročníku. Takže v tábořské škole vychovávají dobré absolventy.

ŠAMPIÓN MEZI ŽÁKY str. 12

MÁTE V SVOJEJ KNIŽNICI? str. 12

Rovinový jezdec – Jan Verner

Zo stretnutia učiteľov

KVALITNÍ V ŠKOLE – ÚSPESNÍ V ŽIVOTE

Projekt Kvalitní v škole – úspěšní v životě je jedným z dvoch slovenských zástupcov na treťom ročníku súťaže Európske podnikateľské ocenenia 2008. Autorom je Združenie podnikateľov Slovenska, ktoré sa prostredníctvom tejto iniciatívy snaží o rozvoj vzdelávacieho systému na Slovensku.

Jedným z víťazov národného kola súťaže Európske podnikateľské ocenenia 2008 je projekt Kvalitní v škole – úspěšní v životě. Iniciátorom projektu je Združenie podnikateľov Slovenska v spolupráci so Slovenskou technickou univerzitou a Nadáciou F. A. Hayeka. Od januára 2007 do novembra 2008 na celom Slovensku prebiehali prednášky a školenia na rozvoj podnikateľského myslenia a podporu vzdelávacieho systému. Zámerom bolo vytvorenie trvalého prepojenia potrieb firiem s obsahom vzdelávania na stredných školách a vytvorenie inovatívnej formy podnikateľského vzdelávania v podobe učebných textov, prípadových štúdií a ekonomicko-podnikateľských hier.

„Myšlienka projektu vznikla pred dva a pol rokom. Podnikateľský sektor a teda aj členovia Združenia podnikateľov Slovenska (ZPS) čoraz viac pociťovali nedostatok pripravenosti absolventov škôl. Spoločnou negatívnou črtou vo všetkých sektoroch boli chýbajúce podnikateľské zručnosti. V nadväznosti na portál www.podnikajte.sk a Komenského učebnicu ekonómie sme sa rozhodli pripraviť projekt, ktorého cieľom bolo vytvoriť moderné vzdelávacie materiály v oblasti podnikateľského vzdelávania a zároveň pomôcť učiteľom inovovať formu vzdelávania tak, aby vedeli študentov zaujať,“ hovorí manažér projektu Ján Solík zo ZPS.

Jedným z výstupov iniciatívy sú inovatívne učebné pomôcky podnikateľského vzdelávania pre učiteľov stredných škôl. „Učebnica má 6 modulov obsahujúcich 150 lekcí a 3 DVD. Celá sada váži 8 kíl.“ poznamenal Martin Menšík, školiteľ ZPS.

Šesť vzdelávacích modulov:

1. Základy ekonómie (základné ekonomické princípy a kategórie),
2. Štart podnikania (informácie a zručnosti potrebné pre začatie podnikania),
3. Financovanie a plánovanie podnikania (komplexný pohľad na získavanie a následný manažment najmä finančných zdrojov podniku),
4. Manažment a marketing (zručnosti v oblasti riadenia firmy, marketingovej komunikácie a ľudských zdrojov),

5. Komunikačné zručnosti (interná a externá komunikácia a osobnostný rozvoj),
6. Etika v podnikaní a sebaopoznanie.

Jednotlivé lekcie kladú dôraz na transformáciu vedomostí na zručnosti a zážitkové formy vzdelávania. Jednotlivé state sú komplexné a každá obsahuje názov lekcie, cieľ, hlavnú myšlienku, základné pojmy, použité metódy a pomôcky, časový harmonogram, využiteľnosť, učebný text, odporúčany metodický postup, poznámky pre študentov, domácu úlohu, použité zdroje a literatúru. Okrem týchto základných častí mnohé lekcie obsahujú aj priesvitky, infografiky a multimediálne materiály na spestrenie výučby. Na ich tvorbe sa podieľali firmy a organizácie, ktoré aktívne participovali na projekte.

Podľa slov Jána Solíkaja na projekt veľmi pozitívna odozva zo strany učiteľov aj žiakov. Do tvorby obsahu sa zapojili firmy z praxe – poskytli prípadové štúdie a príklady z praxe a pripomienkovali materiály. „K lekcii o pracovných pohovoroch nám personálna agentúra Trenkwalder natočila DVD so vzorovým dobrým a vzorovým zlým pracovným pohovorom aj s komentárom personalistov, k lekcii o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci nám Filmová škola Košice v spolupráci s US Steelom poskytla grotesky a podobne. Naším cieľom bolo vytvoriť obsah vzdelávania čo najbližšie praxi, aby študenti videli prepojenie medzi reálnym životom a tým, čo sa učia v škole,“ vysvetľuje Ján Solík.

V rámci projektu bolo za dva roky vyškolených viac ako 1 500 učiteľov a zapojilo sa viac ako 30 000 stredoškôľakov. Jednotliví pedagógovia si mohli učebné materiály prispôbiť a použiť ich v rámci záujmových krúžkov alebo kurzov, ktorými doplnili existujúcu výučbu podľa požiadaviek daného regiónu, podnikateľov či študentov. Súčasťou projektu je aj portál www.svetvzdelavania.sk, ktorý je určený pre študentov, učiteľov aj firmy. Na stránke sú v elektronickej podobe dostupné vytvorené lekcie, ale i doplňujúce informácie, testy či hravá forma vzdelávania.

Podľa iniciátorov je projekt pre podnikateľskú sféru prínosom najmä aktívnym podieľaním sa podnikateľskej sféry

na tvorbe obsahu vzdelávania, čím prispievajú k lepšej príprave pracovnej sily a znižujú náklady na školenia absolventov po nástupe do práce a podporujú prispôsobenie výučby regionálnym špecifikám a potrebám praxe.

Projekt, ako súčasť vzdelávacieho systému, zatraktívňuje výučbu zážitkovou formou vzdelávania, zjednodušuje a urýchľuje prípravu učiteľov na vyučovanie a umožňuje implementáciu podnikateľského vzdelávania do všetkých typov stredných škôl vo všetkých regiónoch. Študenti by po absolvovaní lekcii mali rozumieť problematike, osvojiť si ju v dlhodobom horizonte a vedieť získané informácie použiť nielen v škole, ale aj v praxi.

Zástupcovia Združenia podnikateľov Slovenska sa zhodli, že podnikateľské vzdelávanie nie je o výchove budúcich podnikateľov. „Naším cieľom je naučiť mladých ľudí pod-

nikateľsky myslieť, rozvinúť v nich zručnosti, ktoré budú potrebovať buď v úlohe podnikateľa alebo zamestnanca,“ vysvetľuje Ján Solík.

Vítazom národného kola súťaže je okrem projektu Kvalitní v škole – úspešní v živote aj Rozvoj a podpora podnikateľských služieb mladým v zaostalých regiónoch strednej Európy – Youngbusiness.net 2-3. Celoeurópsku finálovú zostavu oznámia vo februári v Bruseli. Slávnostné vyhlásenie výsledkov súťaže bude v máji v Prahe počas Prvého týždňa malého a stredného podnikania. Súťaž Európske podnikateľské ocenenia na Slovensku zastrešuje Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania s podporou Enterprise Europe Network.

(Článok so súhlasom prevzatý z www.euractiv.sk)

MOŽNOSTI ZAČÍT PODNIKAT NA VENKOVĚ

s podporou dotací z Programu rozvoje venkova

Podnikejte na venkově – to je heslo informačního letáku MZe pro využití dotací na rozvoj a modernizaci podnikání a pro zkvalitnění života na venkově.

1. Oblast zemědělství

Přilákat mladé lidi do zemědělství je v současné době značně obtížné. Ti, co se rozhodnou samostatně hospodařit, mají možnost využít dotačního titulu pro podporu investic pro začínající zemědělské podnikatele I.3.2. **Zahájení činnosti mladých zemědělců.**

Žadatel musí nejprve zpracovat podnikatelský plán podle závazné osnovy Pravidel. Zároveň je třeba vyplnit formulář „Žádosti o dotaci“ a připravit si všechny povinné přílohy. Ve vyhlášeném termínu musí žadatel předložit žádost, plán a přílohy na příslušný regionální odbor Státního zemědělského intervenčního fondu. Pro rok 2009 je termín podání 17. 2.– 2. 3. 2009. Od chvíle zaregistrování může začít realizovat svůj podnikatelský plán. Jistější je ovšem počkat až na okamžik schválení plánu ke spolufinancování. Termíny schválení jsou stanoveny na 29.–30. 4. 2009.

Dotace na tento titul činí taxativní částka k zahájení a rozvoji podnikatelské činnosti popsané ve schváleném podnikatelském plánu – max. 40 000 € (cca 1 100 000 Kč), která je vyplacena ve 2 splátkách: první max. 500 000 Kč po schválení Žádosti k financování a zbylá část cca 600 000 Kč se

vyplácí až po realizaci podnikatelského plánu a jeho uhrazení na základě Žádosti o proplacení.

Žádat může fyzická osoba do 40 let věku, která zahajuje zemědělskou činnost poprvé a splňuje minimální zemědělskou kvalifikaci, nebo si ji doplní do 36 měsíců. Mimo investic do rostlinné a živočišné výroby lze z této dotace pořídit i nové stroje pro zemědělskou výrobu, které z jiných dotačních titulů nelze financovat, a rovněž i nákup pozemků.

Žádosti jsou vybírány na základě preferenčních kritérií, které jsou součástí Pravidel. Žádosti jsou seřazeny podle dosažených bodů a dle dostupných finančních prostředků schváleny, či neschváleny k financování. Vzhledem k vyššímu zájmu, než je alokace finančních prostředků o tento dotační titul, je třeba se při vypracování podnikatelského plánu zaměřit na preferenční kritéria a získat co nejvíce možných bodů, a ty je nutno doložit v rámci tzv. nepovinných příloh.

Tento dotační titul byl od začátku často kritizován a některé podmínky a preference se v každém vyhlášeném kole upravovaly. Také pro rok 2009 (6. kolo výzev) byla pravidla změněna. Bodové zvýhodnění mají mimo jiné začínající

zemědělci, kteří už v uplynulém období byli příjemci dotace poskytované SZIF nebo měli již příjmy ze zemědělské výroby. Další důležité body se mohou získat za pořízení a výši další investice financované mimo dotační titul, za převzetí zemědělského podniku od podnikatele staršího 55 let ve lhůtě 36 měsíců od zaregistrování žádosti, za zařazení nebo registraci ekologického podnikatele, za využití a obnovu existujících stavby a za další podmínky.

Schválením dotace (realizace podnikatelského plánu) se žadatel mimo další podmínky zavazuje setrvat u svého podnikatelského plánu 5 let, po tu dobu musí dosahovat 45 % svých příjmů ze zemědělské prvovýroby a dosahovat zisk min. 120 000 Kč.

Pro pořízení zemědělských investic může mladý zemědělec využít i hlavní opatření pro zemědělce **I.1.1. Modernizace zemědělských podniků**. Základní výše dotace je zde 50 %, ve znevýhodněných oblastech až 60 % z přijatelných výdajů na projekt, tzn. 10 % zvýhodnění oproti běžným zemědělským podnikatelům. I o tento titul je mnohem vyšší zájem, než umožňují alokované finance. Termín podání je **10. 2.–2. 3. 2009**.

2. Oblast mimo zemědělství

Mimo oblast zemědělství lze využít dotačního titulu na zakládání nových a rozvoj existujících podniků nejmenší velikosti – mikropodniků – **III.1.2. Podpora zakládání**

podniků a jejich rozvoje, záměr: a) zakládání a rozvoj mikropodniků.

Tento záměr slouží pro zahájení nebo rozvoj podnikání mimo zemědělství. Podporované oblasti jsou vybrané sekce Klasifikace ekonomických činností:

B 08	–	Ostatní těžba a dobývání
C	–	Zpracovatelský průmysl
F	–	Stavebnictví
G	–	Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel (s výjimkou oddílu 46 a třídy 45.31)
S 95	–	Opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost
S 96	–	Poskytování ostatních osobních služeb

Typickými podporovanými projekty pro toto opatření jsou truhlářské provozovny, tesařství, výroba nábytku, keramiky, kovovýroba, pekařství, cukrářství, různé služby jako kadeřnictví, kosmetika, prádelny a další činnosti.

Podpořit lze veškeré stavební výdaje spojené s novou výstavbou nebo modernizací, nákup strojů, výrobních zařízení technologií a vybavení provozoven, pořízení výpočetní techniky, úprava povrchů areálu provozovny apod. Minimální způsobilé výdaje jsou 50 000 Kč, maximální 10 000 000 Kč na projekt. Dotace činí max. 60 % z celkových přijatelných výdajů (v regionu Jihozápad pouze 56 %). Jde o projektovou žádost, která se předkládá v ter-

Statistika dotačních titulů za roky 2007–2008

DT I.3.2. Zahájení činnosti mladých zemědělců	Počet zaregistrovaných žádostí	Počet schválených žádostí	% úspěšnosti	Schválené finanční požadavky v Kč
1. kolo (rok 2007)	430	204	47 %	223 393 000
3. kolo (rok 2008)	590	301	51 %	329 997 533
DT I.1.1. Modernizace zemědělských podniků				
1. kolo (rok 2007)	857	586	68 %	1 336 158 896
3. kolo (rok 2008)	972	633	65 %	1 585 911 165
DT III.1.2. a) Zakládání podniků a jejich rozvoj				
2. kolo (rok 2007)	125	94	75 %	87 089 674
3. kolo (rok 2008)	133	98	74 %	103 232 734
DT III.1.3. b) Cestovní ruch				
2. kolo (rok 2007)	189	117	62 %	262 289 068
4. kolo (rok 2008)	174	není dosud zveřejněno		

Zdroj: SZIF

mínu od 10. 2.–2.3.2009 na RO SZIF, termín schválení žádostí je 23.–29. 6. 2009. Přesto, že v tomto opatření nebývá velký převis, je i zde důležité zaměřit se nejenom na správné vypracování projektu dle závazné osnovy a doložení všech povinných příloh, ale i na preferenční kritéria. Preferují se např. projekty realizované v malých obcích, využívající existující stavby, vytvářející nové pracovní místa.

Možnost začít podnikat v cestovním ruchu v obci do 2000 obyvatel lze s podporou dotačního titulu III.1.3. **Podpora cestovního ruchu, záměr b) ubytování, sport.** Dotace činí 60 % (v regionu Jihozápad pouze 56 %). Podporovaným projektem může být rekonstrukce, modernizace i nová výstavba malokapacitního ubytovacího a stravovacího

zařízení, objektů pro sportovní vyžití, jejich vybavení, úprava okolí apod. Projektová žádost bude přijímána v termínu 9.–29. 6. 2009, termín schválení je 21.–26. 10. 2009.

Od letošního roku je prodloužena lhůta k realizaci všech projektů z PRV na dva roky. V té době musí žadatelé zrealizovat svůj projekt, uhradit všechny závazky a požádat o proplacení. Podrobné informace o všech dotačních titulech (platná Pravidla, Žádost, metodické pokyny) je možno získat na internetových stránkách SZIF www.szif.cz – Program rozvoje venkova a na stránkách MZe www.mze.cz – Podpora z EU – Program rozvoje venkova.

Ing. Alena Klacková
Regionální pracoviště ÚZEI Jičín

VÝZNAM KRAJINNÝCH PRVKŮ

1. Prospěšnost krajinných prvků

Krajinné prvky tvoří hlavní část členité a rozmanité krajiny a je nutné o ně pečovat. Mají významný vliv na vodní režim, ochranu krajiny před erozí, poskytují obživu a úkryt drobné zvěři a ptactvu, zabraňují rozšíření případného požáru a podobně. Pro možnost čerpání prostředků na odpovídající údržbu těchto cenných biotopů, které mají blahodárný vliv na udržení zdravého životního prostředí a tvořící krajinný ráz, je nutno zavést novou evidenci těchto prvků.

Evropská unie uložila členským státům stanovit standardy dobrého zemědělského a environmentálního stavu (*Good Agricultural and Environmental Condition*, ve zkratce GAEC) který umožňuje, aby půda byla obhospodařována se ziskem a přitom bez poškozování životního prostředí a krajinného rázu. Cílem GAEC je udržet tento dobrý stav a tam, kde není dobrý, jej zlepšit. Standardy GAEC jsou

v České republice definovány v nařízeních vlády jednotlivých dotačních titulů. Jejich plnění je jednou z podmínek pro poskytnutí plné výše finančních podpor.

Pro příjemce platby SAPS, platby na obhospodařovanou plochu, byl GAEC jako podmínka platby zaveden již v roce 2004 s cílem nerušení krajinných prvků s protierozním účinkem. Podmínky „Dobrého zemědělského a environmentálního stavu“ se postupem let navyšovaly až po současných pět požadavků pro rok 2009, které jsou součástí „Kontroly podmíněnosti“, anglicky „Cross compliance“. Konstrukce GAEC pro rok 2010 se bude měnit s větším důrazem na ochranu půdy a vod.

Kontrolovaný požadavek č. 1 (Standard GAEC č. 1) pro rok 2009 zní:

Nebyly zrušeny nebo narušeny krajinné prvky, kterými jsou meze, terasy, skupiny dřevin, stromořadí a travnaté údolnice?

Stručná charakteristika krajinných prvků:

Název krajinného prvku	Charakteristika dle průběhu a tvaru
Mez	Má vrstevnicový průběh a protáhlý tvar.
Terasa	Slouží k odstranění velkého sklonu a umožní pěstování plodin na svahu za využívání mechanizace.
Skupiny dřevin	Jsou většinou uvnitř půdních bloků vázány na terénní deprese.
Stromořadí	Jedná se o uměle vytvořené seskupení stromů, které vymezuje cesty a odděluje plochy zemědělské půdy. Užívá se proti větrné erozi.
Zatravněná údolnice (svodný průleh)	Nachází se na svažitých pozemcích, kopíruje dráhu soustředěného odtoku vody.

Tyto prvky se od sebe liší umístěním na pozemku, tvarem, porostem na nich, počtem dřevin, průběhem a hlavně funkcí, kterou v krajině mají.

2. Návrh evidence v novele zákona o zemědělství

Základní jednotkou evidence krajinných prvků podle připravované novely zákona o zemědělství je krajinný prvek, který představuje souvislou plochu (popřípadě jiný útvar, i zemědělsky neobhospodařované půdy), která plní mimoprodukční funkci zemědělství a která se nachází uvnitř půdního bloku, popřípadě dílu půdního bloku, nebo s ním nejméně na části hranice sousedí.

U krajinných prvků se eviduje:

- identifikační číslo krajinného prvku,
- druh krajinného prvku podle stanovených kritérií
- příslušnost k půdnímu bloku, popřípadě jeho dílu,
- výměra krajinného prvku,
- vlastník krajinného prvku, pokud je znám,
- uživatel krajinného prvku za předpokladu prokázání právního důvodu užívání,
- zařazení do katastrálního území.

Evidence využití půdy je vedena v digitální formě, přičemž půdní bloky, případně díly půdního bloku, objekty a krajinné prvky jsou zobrazovány na podkladě ortofotografických map pořízených v souřadnicovém systému jednotné trigonometrické sítě katastrální na základě leteckého měřického snímkování zemského povrchu.

Evidence krajinných prvků

Ministerstvo může zaevidovat krajinný prvek na základě vlastního podnětu, žádosti jiného orgánu veřejné správy, žádosti uživatele, uvnitř jehož půdního bloku, popřípadě dílu půdního bloku, se krajinný prvek nachází nebo se kterým nejméně na části hranice sousedí, nebo žádosti vlastníka, na jehož pozemku se krajinný prvek nachází.

Žádost o zaevidování krajinného prvku obsahuje:

- popis krajinného prvku,
- druh krajinného prvku,
- identifikační údaj o půdním bloku, popřípadě jeho dílu, uvnitř kterého se krajinný prvek nachází nebo se kterým nejméně na části hranice sousedí,
- zdůvodnění žádosti; nedílnou součástí žádosti je mapová příloha s vyznačeným zákresem krajinných prvků v terénu.

Zaevidování krajinného prvku oznámí ministerstvo:

- žadatel, který zaevidování požadoval,
- uživatel půdního bloku, popřípadě jeho dílu, uvnitř kterého se krajinný prvek nachází nebo se kterým nejméně na části hranice sousedí,
- vlastníkovi pozemku, na kterém se krajinný prvek nachází, pokud je vlastník krajinného prvku znám.

Některé názory zemědělské veřejnosti:

- Kladně je vnímána prospěšnost zachování a vytváření nových krajinných prvků.
- Nutnost evidence prvků.
- Není finanční podpora údržby těchto pozemků.
- Dostatečná informovanost o tomto standardu někdy chybí.
- Názory vlastníků a uživatelů z hlediska dodržování požadavků se mohou lišit.

Praxe by měla ukázat, zda tento nastavený požadavek přinese žádoucí efekt.

Ing. Jan Kopáček
Regionální pracoviště ÚZEI Tábor

PROPAD V PRODUKCI NA HEKTAR

České zemědělství je v útlumu. Jedna komodita za druhou pomalu vyklízí náš trh a stáváme se u většiny z nich nesoběstačnými. Za nepříliš dlouhou dobu se tak může stát, že po ruském plynu zde bude problém s dostatkem českých potravin.

On není v útlumu jenom skot, o němž v poslední době tak často slyšíme z médií, když agrární komora na tento stav upozornila a připravovala se na rozsáhlou demonstraci. V terénu to vře a zřejmě k demonstraci nakonec stejně dojde. Na síle ztrácí ale i většina ostatních oborů českého zemědělství. U skotu, vzhledem k dramaticky nízkým farmářským cenám mléka, je to nejvíce vidět. Souhrnně řečeno, Česká republika se dostala do situace, která – měreno hodnotou zemědělské produkce na jeden hektar zemědělské půdy – zaujímá páté místo od konce v pořadí zemí EU 27. Za námi už jsou jenom Litva, Lotyšsko, Bulharsko a Rumunsko!

Vraťme se ale ke skotu. Současný stav je výsledkem trvale defenzivní agrární politiky vlád České republiky a přenecháním našeho prostoru stále většímu umístování produkce ze zahraničí. Pokud se týká opatření, tak nyní už jde skutečně o odvrácení v pořadí třetí vlny vybíjení stád krav. První přišla v době transformace českého zemědělství, druhá před vstupem do EU. Například v r. 1991 dosahovaly stavy skotu 3,5 milionu kusů, nyní to je 1,4 milionu kusů. Ještě v r. 2001 jsme chovali 529 tisíc dojných krav, nyní to je už jenom 405 tisíc kusů. Tento proces je třeba za každou cenu zastavit, a proto budeme prosazovat, aby se co nejdříve zavedla kompenzační platba na mléko alokovaná do

výše kvóty u jednotlivých producentů mléka. Pokud bude toto opatření přijato, další vlna snižování stavů se zastaví. Pokud ne, pak klesnou stavy především dojných krav o další desítky tisíc kusů a mléko se vydá tam, kde jsou už všechny komodity. Namísto vývozu přebytků jsme v cukru, vepřovém a dalších komoditách nesoběstační a dovážíme i polovinu této produkce, což v minulosti bylo naopak. Tato skutečnost má a bude mít další dopad na zaměstnanost na venkově. A přibudou problémy i s údržbou krajiny.

Tomuto stavu nechceme dále přihlížet, nechceme sledovat, jak se tato nepříznivá situace prohlubuje. Jsme odhodláni v agrární komoře využít českého předsednictví v EU – budeme sem zvat naše kolegy z okolních zemí a na tento problém je upozorníme. Je totiž pravda, že obdobný problém sdílí i v dalších zemích, které nově přistoupili do EU.

Hlavním důvodem ztráty konkurenceschopnosti je velký rozdíl v dotacích mezi starými a novými zeměmi. Pokud budeme čekat na vyrovnání do roku 2013, většina zemědělců se už nedočká, a to nepřipustíme.

Ing. Jan Veleba
prezident Agrární komory ČR

KAMPAŇ O MLIEKU

Za účasti ministra pôdohospodárstva SR Stanislava Becíka a ďalších predstaviteľov Slovenského mliekarenského zväzu, Slovenského zväzu prvovýrobcov mlieka a odborníkov na zdravú výživu sa 13. januára 2009 konala tlačová beseda k Propagačnému a informačnému programu na podporu spotreby mlieka a mliečnych výrobkov.

„Cieľom programu je pozastaviť pokles a postupne zvýšiť spotrebu tekutého mlieka a mliečnych výrobkov a tiež zvýšiť informovanosť cieľových skupín o potrebe zvyšovať konzumáciu týchto výrobkov,“ predstavil ciele programu minister pôdohospodárstva Stanislav Becík.

Hlavnú myšlienku propagačného a informačného programu na podporu spotreby mlieka a mliečnych výrobkov ponesie slogan – **Objav mlieko**.

Posolstvá programu budú komunikované širokej verejnosti od začiatku tohto roka prostredníctvom televíznych a rozhlasových spotov, printovej reklamy, internetu, špeciálneho časopisu *Objav mlieko* ako aj rôznych PR (public relations – vzťahy s verejnosťou) aktivít.

Extrémne nízkou spotrebou mlieka sa Slovensko zaraďuje na posledné priečky v Európe, aj vo svete. Kým v roku 1989 každý Slováč priemerne skonzumoval 253 kg mlieka

a mliečnych výrobkov, za rok 2007 to bolo len 155 kg. S cieľom otvoriť komunikáciu so spotrebiteľskou verejnosťou o potrebe konzumácie mlieka a mliečnych výrobkov prichádza Propagačný a informačný program na podporu spotreby mlieka a mliečnych výrobkov na Slovensku s hlavnou myšlienkou „Objav mlieko“. Program bol schválený Európskou komisiou dňa 22. júla 2008 ako jeden z 31 schválených programov na podporu odbytu poľnohospodárskych výrobkov v roku 2008.

Nositeľmi programu sú Slovenský mliekarenský zväz a Slovenský zväz prvovýrobcov mlieka, program je spolufinancovaný Európskou komisiou (50%), Ministerstvom pôdohospodárstva SR (30%), sektormi prvovýroby a spracovania mlieka prostredníctvom finančných prostriedkov združených v Mliečnom fonde (20%). Celková výška finančných prostriedkov na realizáciu programu je 3 686 100 EUR. Vykonávajúcou organizáciou je agentúra JANDL, marketing a reklama, s.r.o., vybraná na základe verejného výberového konania.

Program sa začal podpísaním zmluvy navrhujúcich organizácií s Pôdohospodárskou platobnou agentúrou 20. októbra 2008 a potrvá 3 roky. Cieľom je zvýšenie informovanosti cieľových skupín o potrebe konzumácie mliečnych výrobkov ako zdravých komponentov ľudskej výživy, pozastavenie poklesu a postupné zvýšenie spotreby mlieka a mliečnych výrobkov na Slovensku. Cieľovými skupinami sú dospelí, s dôrazom na ženy ako hlavné realizátorky nákupov a rozhodovateľky o str-

vovacích návykoch rodiny, ďalej mládež a deti. Súčasťou programu sú aktivity zamerané na všetky 3 cieľové skupiny.

Posolstvá programu budú komunikované prostredníctvom televíznych a rozhlasových spotov, printovej reklamy, internetu, reklamných POS materiálov, indoorových a outdoorových médií. Jednou z nosných aktivít programu je internetová stránka www.objavmlieko.sk, v rámci PR aktivít sa bude realizovať časopis Objav mlieko určený širokej verejnosti. Počas roka sa program predstaví na výstave Danubius Gastro v Bratislave a na veľtrhu Agrokomplex v Nitre. Oslavy Svetového dňa mlieka každoročne v máji prinesú Festivaly mlieka vždy v troch mestách na Slovensku. Dôležitou súčasťou programu je vzdelávací program pre deti základných škôl. Výsledky a vplyv kampane na spotrebiteľov budú merané pravidelným prieskumom.

Mlieko a mliečne výrobky sú potraviny, ktoré by mali byť každodennou súčasťou jedálneho lístka. Čerpáme z nich okrem potrebnej energie aj bielkoviny, vitamíny A, B2, B6, B12, D a predovšetkým dôležité minerálne prvky, hlavne vápnik a fosfor. Ich nedostatočná konzumácia aktívne prispieva k vzniku zdravotných problémov v podobe osteoporózy a vzniku zubného kazu, resp. podieľa sa na vzniku srdcovo-cievnych ochorení a obezity.

Viac informácií na www.objavmlieko.sk

(Prevzaté a upravené z www.land.gov.sk)

EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

Agentura Green marketing vytvořila za finanční pomoci Ministerstva zemědělství tři nové informační brožury na téma marketing biopotravin.

AGROTURISTIKA NA EKOFARMÁCH – JAK NA TO?

Agroturistika na ekofarmách je ideální způsob, jak diverzifikovat příjmy farmy a zároveň budovat úzké a dlouhodobé sociální vztahy se zákazníky. Publikace přináší konkrétní praktické návody a tipy na aktivity, které může zemědělec využívat, aby přilákal zákazníky k pobytu na své farmě.

JAK ÚSPĚŠNĚ VYTVOŘIT A PROVOZOVAT SYSTÉM BIO BEDÝNEK

Systém tzv. Bio klubů se úspěšně šíří po celé Evropě. Představuje inovativní marketingový koncept, který dává zemědělci určitou jistotu odbytu a jeho zákazníkům výhodu čerstvých a relativně levných bioproduktů. Publikace představuje principy Bio klubů – Bio bedýnek a ukazuje konkrétní návod, jak jej založit, řídit, jak a co pěstovat, jak komunikovat se zákazníky, i uvádí několik případových studií z ČR.

JAK NABÍZET BIOPOTRAVINY RESTAURACÍM

Poptávka po čerstvých bioproduktech v sektoru gastronomie se v poslední době výrazně zvyšuje. V nabízené publikaci najdou zemědělci konkrétní návody, jak této situaci úspěšně využívat.

(Brožury lze objednat za poštovné a balné u agentury Green marketing)

Bio Obchod, leden 2009

Informační měsíčník pro prodej biopotravin v ČR

PŘEDSTAVUJE SE

Masarykova střední škola zemědělská a Vyšší odborná škola, Opava

Základní údaje o škole

Škola vznikla v roce 1920, vždy patřila ke tradičním hospodářským a zemědělským školám a dodnes je věrna zemědělsko-zahradnicko-přírodovědnému zaměření.

V současné době se jedná o školu s maximální vertikální prostupností vzdělávání v oborech zemědělských, zahradnických a přírodovědných. Škola sdružuje 3 obory zakončené závěrečnou zkouškou s výučním listem, 3 obory zakončené maturitní zkouškou, obor nástavbový, Vyšší odbornou školu a je velmi činná v celoživotním vzdělávání. Značně rozšířila svou vzdělávací nabídku, maximalizovala horizontální i vertikální prostupnost mezi obory.

Svým umístěním, vystavěním a vybavením patří spolu se školním statkem k nejúčelněji zařízeným komplexům svého druhu – vyšší odborná škola přírodovědného nebo zemědělského zaměření je na Moravě pouze jedna a na území Moravskoslezského kraje nebyla vůbec. Každoročně je navštěvována zahraničními zemědělskými a školskými exkursemi a je obdivována pro svoji nadčasovost, s níž byla zřízena. Jen v letošním školním roce navštívili školu studenti a pedagogové z lycea v Bretani ve Francii, ze škol z Rakouska, Bavorska a Polska.

Opavská škola je součástí jednoho ze dvou pilotních center celoživotního vzdělávání Ministerstva zemědělství ČR s názvem „**Moravskoslezské centrum odborného vzdělávání pro rozvoj venkovského prostoru**“. Každoročně otevírá 300 hodinový Kurz pro výkon obecných zemědělských činností a také v letošním roce studuje v rámci kurzu 12 dospělých.

Materiální zázemí školy

V loňském roce byla dokončena při škole přístavba zařízení pro odborný výcvik v krásném a uceleném areálu školy na Purkyňově ulici. Došlo tím k modernizaci zastaralých prostor, ucelení areálu, většímu využití sousedního školního statku a zlevnění provozních nákladů. Centrum vzdělávání žáků i dospělých má moderní a krásný komplex. V areálu školy začala ve školním roce 2008/2009 v souvislosti s přístavbou nové haly realizace koncepce úpravy okolí školy. Škola postupně obnovuje krásný park, v němž je umístěna, doplňuje jej o dendrologickou expozici s popisy vzácných

dřevin – začala výstavba expozice bludných balvanů. Rovněž probíhá znovuoobnovení stavbou poničené botanické zahrady, která bude navazovat na zelenou střechu stavby, vytvoření výukového ovocného sadu a zelinářské zahrady. Realizace celého projektu včetně letní učebny a doplnění sbírkových materiálů přinese rozsáhlé využití krásného parku pro výuku, sport i odpočinek. Všechny části mají mít nejen estetický, ale také výukový charakter a mají sloužit pro výuku nejen našich žáků, ale také žáků základních škol. Na celé koncepci spolupracujeme se zahradními architekty, pracovníky Arboreta v Novém Dvoře u Opavy a Zahradnické fakulty MZLU v Lednici. Tato koncepce je vysoce hodnocena magistrátem města Opavy, odborem životního prostředí, odbornou veřejností a měla by pomoci vytvořit centrum environmentálního vzdělávání, které je v naší oblasti nadčasové. V loňském školním roce škola získala titul Ekologická škola v Moravskoslezském kraji a nyní má připraveno 5 environmentálních vzdělávacích projektů.

Se školou sousedí pěkný a fungující školní statek, na němž mohou probíhat praxe i odborný výcvik ještě ve větší míře, než tomu je doposud. Rovněž školní statek by měl v rámci projekčního období 2007–2013 zmodernizovat své provozy, zejména v oblasti chovu hospodářských zvířat, kde začíná zaostávat za okolními podniky. Pokud se podaří realizace plánovaného rozsáhlého investičního projektu a celé koncepce odborného vzdělávání v oboru, bude škola spolu se školním statkem tvořit jedinečné centrum odborného vzdělávání.

Oblast projektové činnosti a spolupráce školy

V současné době škola realizuje množství projektů, které předložila jako hlavní žadatel, nebo se na nich podílí jako partner. Spolu s univerzitami, výzkumnými ústavy i samostatně tak realizuje celkem 7 projektů v celkové hodnotě téměř 20 mil. Kč. Spolupráce s odbornými organizacemi – po celý školní rok byla škola aktivním členem Asociace pro rozvoj venkovského prostoru, Asociace učňovských zařízení, Asociace VOŠ, Asociace škol provozujících autoškolu a Agrární komory. V rámci přednáškové činnosti spolupracuje s více než 10 odbornými institucemi v oboru.

Pestré jsou aktivity s vysokými školami. Škola získala statut „Univerzitní trenérská škola Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně“. Spolu s Ostravskou uni-

VÝZNAM A POSLÁNÍ VÝUKY MYSLIVOSTI

na Střední odborné škole v Českých Budějovicích

Je nesporné, že odborný předmět Myslivost má mimo jiné explicitní význam pro environmentální výuku žáků naší střední odborné školy. Environmentální problematika a s ní principiálně rezultující ekologická terminologie, především na počátku 21. stol. nabývá na eminentním významu, a to nejen v kontextu s globálními variacemi naší planety a jejími turbulencemi obecně, ale s paralelně probíhajícími inadekvátními antropogenními vlivy do naší „Země živitelky“ respektive do ekologické myslivecké krajiny a její fauny pak především.

Studenti před vlastním nástupem

Mám na mysli hlavně nejruznější non senzitivní zásahy agrotechnického charakteru či chemizaci našeho přírodního ekosystému, lesnicko-těžařské vlivy v primárních zónách Národního parku Šumavy, jakož instalace větrných elektráren v atraktivních lokalitách, tak i turistické ataky významných biotopů, které ve svých konsekvencích výrazně alterují charakter přírodní krajiny, její funkční dynamiku a biodiverzitu.

Neopakovatelná a jedinečná hodnota přírody a její bohatství jednoznačně a zákonitě deklaruje historické dědictví našich předků, které nám zanechali jako národní statek. Tyto prezentované komponenty a akcentované aspekty jsou pak bazálním racionálním atributem odborné výchovy, integrované v myslivecké disciplíně. Mám zato, že vztah člověka k ekologii vůbec je frapantní filozofickou reflexí celé společnosti a dokumentuje tím její humánní, kulturní a etickou vyspělost.

Nástup adeptů před závěrečnou zkouškou

Cílevědomá strategie výuky tohoto předmětu byla koncipovaná optikou relevantních aspektů a požadavků vycházejících z proponovaných aktuálních Školních vzdělávacích programů a koncepcí. Jinak řečeno, tento předmět účelně indikuje a efektivně syntetizuje odborné vědomosti o významu, strukturální diverzitě a perspektivách rozvoje myslivosti u nás i v zahraničí. Součástí cíle je pochopení existence harmonického, vyváženého a dynamického vztahu mezi volně žijící lovnou zvěří i faunou a životním prostředím.

Strategie výuky myslivosti směřuje k tomu, aby žáci deklarovali schopnost logicky propojit a následně aplikovat biologické a ekologické vědomosti, poznatky a dovednosti pro tuto specifickou profesní nebo zájmovou činnost. Před-

Členové zkušebního senátu

mět usiluje o prohloubení etické odpovědnosti žáků k lovné zvěři, ekologickým podmínkám, které směřují k uplatnění moderních přístupů v chovu a ochraně zvěře v kontextu environmentálních potřeb.

Zkouška adepta při otázkách z historie myslivosti

Rozsah a obsah učiva prezentuje žákům jednotlivé formativní reference, které musí vzájemně harmonizovat a mít charakter interdisciplinární validity. Odborná kompatibilní interakce je patrná s anatomií a fyziologií, výživou a dietetikou, mikrobiologií a parazitologií, hygienou a technologií potravin, biologií, reprodukcí, chovem a nemocemi zvířat, farmakologií a pěstováním rostlin.

Jaký je přínos a predikce předmětu v rozvoji klíčových kompetencí a průřezových témat? Tento předmět ve svých důsledcích generuje komunikativní dovednosti, tzn. rozvíjí přesnou interpretaci odborné terminologie a schopnost řešit problémové situace v mysliveckém ekosystému. Předmět dále rozvíjí personální i interpersonální vědomosti, dovednosti a návyky, a to při individuálním nebo kolektivním plnění konkrétních praktických mysliveckých a loveckých úkolů. K tomu je schopen využívat prostředků informačních a komunikačních technologií, získávání informací z odborné literatury, z unijní implementační legislativy, při mysliveckých konzultacích a seminářích; v mysliveckých sdruženích pak při praktických cvičeních. Nesporný rozvoj klíčových kompetencí a dovedností žáků se uplatňuje při zacházení se střelnou zbraní, střelivem, při vlastním lovu, výcviku a chovu lovecky upotřebitelných psů. Průřezové téma „Člověk a prostředí“, které je nosným tématem této materie, spočívá v pochopení významu a poslání přírody a ekologického prostředí obecně – jak pro užitkovou lovnou zvěř, tak i pro člověka.

Rozpis učiva a výsledky vzdělávání pak navazují na jednotlivé subkapitoly koncipované v učebních plánech s cílem

poskytnout žákům potřebné vědomosti a poznatky o srstnaté a pernaté zvěři. Osvojení těchto odborných poznatků je nutným a signifikantním předpokladem pro úspěšné zařazení a vykonávání této myslivecké činnosti, eventuálně funkcí, pro které jsou žáci edukováni.

Teoretická část výuky je diferencovaná na tyto dílčí kapitoly: Úvodní skupina se zabývá dějinami lovectví a myslivosti, významem myslivosti, mysliveckou kulturou a etikou, osobností myslivce, mysliveckou mluvou, tradicemi a mysliveckými zvyky.

Právní předpisy o myslivosti, o zbraních a střelivu, o ochraně přírody a krajiny, veterinární předpisy, zákony o ochraně zvířat proti týrání, právní předpisy Evropské unie a mezinárodní úmluvy, jakož i řízení myslivosti, plány mysliveckého hospodaření a myslivecká statistika je pak obsahem druhé kapitoly.

Další sekvencí je evaluace spjatá s mysliveckou zoologií a biologií zvěře užitkové i škodné, včetně rozpoznávacích znaků pernaté a srstnaté zvěře a způsobu jejího života, s jejími morfologickými vlastnostmi a fyziologickými funkcemi.

Čtvrtá, velice obsáhlá část se etabluje na chov zvěře (včetně umělého odchovu) a na základní technologie chovu. Péče o zvěř včetně přikrmování, výstavby a údržby mysliveckých zařízení náleží do této skupiny, jakož i ekologie a ochrana přírody, ochrana zvěře a zlepšování životního a přírodního prostředí, předcházení škodám způsobených zvířaty, vztah k ostatním volně žijícím živočichům, etologii a welfare.

Examinace myslivosti z péče o zvěř

Pátá skupina – kynologická poukazuje na znalost plemen a skupin loveckých psů, na znalost požadovaného chovu,

řádné výchovy a výcviku, vedení a použití loveckých psů. Zahrnuje také nemoci loveckých psů, kliniku, terapii a prevenci a znalost nejdůležitějších chorob zvěře, jejich léčbu a preventivní opatření.

Myslivecké střelectví je součástí předposlední skupiny a má za cíl evokovat exaktní znalosti o loveckých zbraních a střelivu, pomůckách a zařízeních včetně pravidel jejich užívání a hlavně akcentovat bezpečnostní opatření a poukázat na potenciální rizika. Zákonitě sem patří i základy první pomoci při úrazech při provádění práva myslivosti.

Poslední kapitola angažovaná pro myslivecké lovectví vychází ze způsobů lovu včetně odchytu a platných loveckých pravidel. Významné je i lovecké stopařství, včetně ošetřování zvěřiny, úpravy a hodnocení loveckých trofejí. Obsah jednotlivých kapitol a skupin je předmětem závěrečných examínací studentů před zkušebním senátem.

Praktická cvičení, která jsou dialektickou součástí tematických plánů myslivosti, realizujeme ve dvou jeleních, dančích a mufloních oborech, tj. v Poněšické a Staré oboře u Hluboké. Zde se žáci seznámí s intenzivním způsobem chovu spárkaté i černé zvěře, s jejich etologií, způsobem příkrmování, s udržováním jejich početních stavů, s poměrem pohlaví, včetně negativní selekce průběžným odlovem s prioritním akcentem k zajištění chovného cíle. Zakládání úživných poliček, slanisek, napajedel, zvěrníků a péče o myslivecké zařízení je náplní správce obory. Každoročně zde provádíme vyhledávání a sběr jeleních shozů. Z veterinárního hlediska nás především zajímá vybavení hygienic-

Závěrečná zkouška z lovectví a práva

kých interiérů pro vyvržení odlovené zvěře, lovecké právo, následné ošetření zvěřiny, veterinárně-hygienická prohlídka poživatel-

nosti včetně vyšetření na trichinelózu černé zvěře s eventuálně následnou preparací trofejí. Exkluzivní myslivecká chata pro hosty s přehlídkou kapitálních trofejí je přímo famózní.

Pohled na zkušeného adepta z mysliveckého střelectví

Exkurze do nejstarší myslivecké společnosti u nás, do Lovického bratrstva v Hosíně, založeného roku 1694 na tehdejší Schwarzenberské panství, nám přiblíží výkon mysliveckého práva, důsledný management, ochranu zvěře, organizaci a plánování myslivecké činnosti a chovatelskou péči.

Bažantnice Lesního závodu Hluboká nám naopak nabízí informace o líhňářském provozu, odchovu, ostruhování, komorování a vypouštění pernaté hrabavé zvěře, tedy bažantů, perličků a krocanů, do honitby. V rámci preventivní diagnostiky infekčního bakteriálního tyfového onemocnění bažantů zvěře a koprologické vyšetření trusu na patogenní prvky a helminty, jakož i oportunní mykoplazmózu je další formou odborné spolupráce. Detekce stavu protilátek proti Newcastle chorobě bažantů je pak úkolem pro Státní veterinární ústav. Návrh na způsob medikace je transparentní finalizací naší aktivity. Svoji interesantní účastí na sokolnické prezentaci krahujcovitých a sokolovitých dravců, kterou realizujeme v ZOO Ohrada, Hluboká nad Vltavou, deklarujeme odborný zájem. Adekvátně indikovaná je také návštěva střediska pro handicapovanou zvěř, která motivuje žáky k aktivitě zaměřené na ochranu myslivecké fauny.

Do myslivecké kačenárny Lesů a rybníků města České Budějovice jedeme pro obohacení o poznatky spojené s péčí o chovnou vrubozobou populaci kachen. Zákonitosti s inkubací, odchovem, vypouštěním a zdravotní problematikou kmenů jsou souborem vědomostí a zároveň benefitem, které žáci (adepti myslivosti) účinně aplikují při závěrečných zkouškách.

Slavnostní akt pasování

Z pohledu potřeb myslivecké kynologie se žáci zúčastní zkoušek lovecké upotřebitelnosti, kterými jsou podzimní, lesní, barvářské a všestranné zkoušky, zkoušky honičů, zkoušky z norování a zkoušky speciální vodní práce. Není bez zajímavosti, že téměř každý náš adept chová loveckého psa a někteří žáci přes týden umístí psa ve školním útulku. Se žáky se pravidelně účastníme jarní a podzimní mezinárodní výstavy psů zde v Českých Budějovicích a v rámci areálu výstaviště navštívíme pavilón trofejí, kde si žáci zopakují znalosti v hodnocení trofejí dutorohé a parohaté zvěře. Důležitá je také identifikace stárů vystavených trofejí podle dentice s eventuálním určením věkové třídy.

Konečně individuální odbornou mysliveckou praxi žáci vykonávají ve svých budoucích mysliveckých sdruženích, podle jejich bydliště. Účastní se společných honů, ale

Slavnostní akt pasování na myslivce

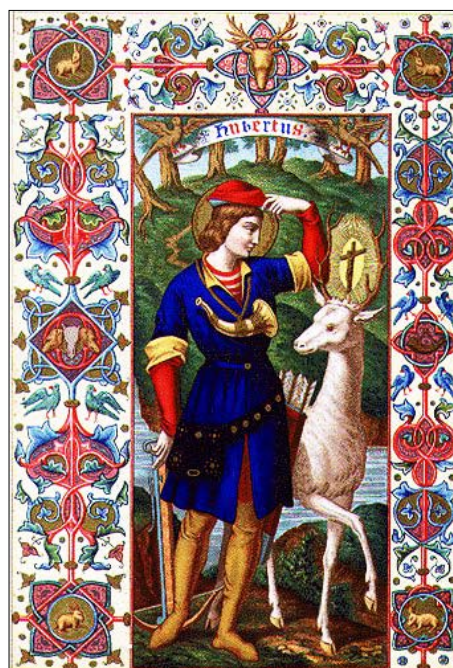
i čekané, příkrmování v mimovegetačním období, kdy zvěř strádá, dále péči o zvěř včetně ochrany mysliveckého zařízení v honitbách, pochopitelně s potvrzením do mysliveckého průkazu adepta. Před závěrečnými zkouškami žáci absolvují střelbu brokovými a kulovými zbraněmi jako komplementární složku mysliveckého střelctví.

Slavnostní předání diplomů po závěrečných zkouškách

Závěrem mi dovoluji nastínit sofistikované „laudatio“, totiž, že našemu mysliveckému stavu jsou příznivě nakloněné bohyně lovu Diana a Artemis společně se sv. Hubertem.

MVDr. Ing. Josef Hataák, SOŠ České Budějovice

svatý Hubert

verzitou škola uzavřela smlouvu o partnerství a vzájemné spolupráci za účelem zajištění projektu s názvem „Podpora efektivit vzdělávání v Moravskoslezském kraji“. V rámci tohoto projektu se pedagogové zapojili do hodnocení kvality školy. Škola byla neaktivnějším partnerem Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava při realizaci projektu v rámci OP RLZ, opatření 3.2. s názvem „Aprobační studium pro učitele základních a středních škol v environmentálních, informačních, komunikačních a strojírenských oborech“. Velmi úzká spolupráce včetně podílu na výuce VOŠ probíhá se Slezskou univerzitou v Opavě. Společně se podílí na tvorbě nových environmentálních programů a výuce na vyšší odborné škole.

Opavská škola se zúčastňuje jako partner Národního ústavu odborného vzdělávání systémového projektu Kvalita I – nová závěrečná zkouška v oboru vzdělání 41-51-H/007 Zemědělec. Rovněž zahájila spolupráci s Výzkumným ústavem chovu skotu v Rapotíně, se kterým se bude v rámci projektu podílet na propojení vzdělávání a výzkumu a zapojení žáků a studentů školy do zemědělského výzkumu.

A spolupráce se zahraničím? Na mezinárodním poli už po 20 let pokračuje škola ve spolupráci s polskou školou Zespół Szkół w Komornie. Společně realizují množství programů v rámci Comenia a přeshraniční spolupráce. Tuto spolupráci chce nadále rozšiřovat s podobně zaměřenými školami v jiných státech. Řada našich studentů v době prázdnin absolvuje odborné praxe v Rakousku, Německu či Švýcarsku. Chceme v daleko větší míře našim dobrým studentům umožnit absolvovat odborné praxe nebo poznávací exkurze v zahraničí. Na dobré cestě je spolupráce se školami a organizacemi zemědělské prvovýroby v Německu. Naše škola má domluvenu spolupráci v oblasti odborné, sportovní a kulturní. Na Slovensku započala spolupráce s poľnohospodárskou školou v Levici spoločnou účasťou na projektu Comenius.

Údaje o aktivitách a prezentaci školy na veřejnosti

Škola jen v loňském roce pořádala:

- **Kurz „Myslivosti a životního prostředí“** v rozsahu 58 hodin teorie a 12 hodin praktických cvičení (střelba z kulových a brokových zbraní, kynologická akce – jarní svod loveckých psů), která byla zakončena zkouškou před senátem OMS ČMMJ Opava. Zkoušku kromě jiných úspěšně absolvovalo i 9 žáků školy, kteří tím získali oprávnění pro vydání loveckého lístku a praktický výkon myslivosti.
- **„Kurz počítačových znalostí pro pracovníky v zemědělství I – Word, Excel, PowerPoint“** v rozsahu 40 hodin, kterého se zúčastnilo 17 respondentů, kurz proběhl v rámci

ci projektu Rozvoj a zlepšení současné nabídky Moravskoslezského centra pro rozvoj venkovského prostoru.

- **Kurz počítačových znalostí pro pracovníky v zemědělství II – Internet, speciální zemědělské programy a databáze** v rozsahu 40 hodin, zúčastnilo se 15 respondentů, kurz proběhl v rámci stejného projektu.
- **Ekologickou akci „Čistění břehů řeky Opavy“** spolu se Stanicí mladých přírodovědců v Opavě a partnerskou školou z Polska. Při velmi úspěšné akci byl vyčištěn úsek řeky mezi Skrochovicemi a Opavou, kde řeka tvoří hranici mezi ČR a Polskem.
- **Předvádění techniky pro základní a minimalizační zpracování půdy** – ve spolupráci s předními prodejci techniky za přítomnosti asi 500 návštěvníků z řad žáků i odborné veřejnosti.
- **Předvádění techniky pro sklizeň píce** – ve spolupráci s předními prodejci techniky za přítomnosti asi 500 návštěvníků z řad žáků i odborné veřejnosti.
- **Kurz „Crosscompliance“** pro vedoucí pracovníky v zemědělství, rozsah 40 hodin, zúčastnilo se 15 uchazečů.
- **Třídenní akci „Den mláďat“** – přehlídku mláďat hospodářských zvířat doprovázenou množstvím soutěží, přehlídkou literárních a výtvarných prací a kulturními vystoupeními dětí mateřských a základních škol, účast přes 4 000 návštěvníků, akce byla organizována spolu se Školním statkem v Opavě.
- **Dvoudenní akci „Advent na zeměděle“**, akci plnou výstav, hudby, aranžmá, soutěží, doprovázenou množstvím výtvarných děl pro tvořivé ručičky. Celý dvoudenní bohatý program včetně vystoupení historického šermu, ukázek uměleckého kováře, ohňové show a výstavy moderní techniky (tu si mohli návštěvníci prohlédnout při jízdě v historickém kočáru) navštívilo téměř 8 000 lidí.
- **Jednodenní vzdělávací semináře pro odbornou veřejnost**, celkem 19 velkých akcí pro 50–150 účastníků pořádala škola ve spolupráci s Agrární komorou, Správou ochrany rostlin, Českou společností rostlinolékařskou, Genoservisem, a.s., Agroferem Holding, a.s., Ekotoxou a Magistrátem města Opavy.

Semináře přivedly do prostor školy odbornou veřejnost nejen z Moravskoslezského kraje, ale z celé České republiky, byly často i s mezinárodní účastí a měly velmi dobrou odbornou i organizační úroveň. V těchto aktivitách chceme nadále pokračovat a rozšiřovat jejich spektrum. Jedná se o jedinečnou interakci školy s okolím.

Ing. Arnošt Klein, ředitel školy
Ing. Zdeněk Celta
Regionální pracoviště ÚZEI Opava

JAN VERNER – ŠAMPIÓN MEZI ŽÁKY

V sezóně 2008 se stal šampiónem mezi rovinovými jezdci – žáky Jan Verner, který v současné době navštěvuje druhý ročník Střední školy dostihového sportu a jezdeckví v Praze – Velké Chuchli.

V letošním roce mu byla poprvé vydána dostihová licence a svůj premiérový start absolvoval v dubnu, v dostihu žáků na závodě ve Slušovicích s klisnou Rechialtou, trenéra Fedorowicze. Skončil v poli poražených. Následovalo několik umístění na dotovaných místech.

Dne 1. 6. 2008 zaskočil v sedle Ferriera ze stáje Epona za zraněnou amatérskou jezdkyň v trojkovém dostihu ve Velké Chuchli a tento start proměnili ve vítězství. Během celé sezóny byl Honza na stupních vítězů celkem osmkrát z celkového počtu 100 startů, což znamená 11. místo v šampionátu rovinových jezdců.

První kůň, do jehož sedla se vyhoupl jako prvňáček, byla klisna Neonka u trenéra MVDr. Jiřího Jandy. Podpory v ježdění se mu dostalo od otce, který má zkušenosti s koňmi, od o 5 let staršího bratra Vladimíra, kterého můžeme vidět v překážkových dostizích, a od maminky, která motivuje své syny ke vzdělávání. Školní lavici sdílí se svým kamarádem Ondřejem Velkem (v žákovském šampionátu 4. místo se třemi vítězstvími, celkově mezi jezdci 28. příčka). Oblíbeným předmětem je Odborný výcvik, který absolvuje ve stá-

jích školy a CK Martin Tour, Tělesná výchova, Teorie jízdy a nezbytný Dostihový řád. Odborné dovednosti zdokonaloval v rámci studijní stáže organizované naší školou v Anglii, v dostihovém městečku Newmarket, kde je soustředěno přes 2500 koní. Zaujaly ho zde tréninkové podmínky pro koně.

Cení si vítězství s problémovou klisnou Staňkou, která je známá svoji neochotou odstartovat. Zůstal v jejím sedle a odměnou bylo 1. místo v dostihu v Kolesech a několik umístění. Staňku trénuje Jiří Hurt, který dal Honzovi nejvíce jezdeckých příležitostí. V seriálu žákovských dostihů HIP-POSPOL CUP 2008 obsadil druhé místo za Josefem Myslivčkem a před Liborem Kubešem a Tomášem Vrajem.

V roce 2009 je Honzovým cílem získat dvě vítězství do celkového součtu deset, aby se mohl účastnit všech dostihů. Na zkušenou by se rád vydal do Francie. Dostihovým vzorem mu je Jan Rája, Lafranco Dettori a Christopher Soumillon.

Ing. Marcela Sýkorová
SŠDSaJ ve Velké Chuchli

MÁTE UŽ V SVOJEJ ODBORNEJ KNIŽNICI?

Niekoľko informácií o publikácii Jedovaté a nebezpečné organizmy

V októbri 2008 Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, FPV v Edícii Prírodovedec č. 340 vydala publikáciu **Jedovaté a nebezpečné organizmy** (ISBN 978-80-8094-423-0) autor-ského kolektívu pracovníkov biologických katedrií Fakulty prírodných vied Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre v zložení: RNDr. Peter Boleček, PhD., Ing. Anna Gogoláková, PhD., doc. RNDr. Roman Kuna, PhD., doc. RNDr. Monika Martiniaková, PhD., RNDr. Barbora Matejovičová, PhD., PaedDr. Anna Sandanusová, RNDr. Janka Schlarmanová, PhD. a RNDr. Peter Štrba, PhD. Jedná sa o inovatívny a doplnkový učebný text predmetu biológia pre gymnáziá a stredné školy. Publikácia má 148 strán textu, ktorý je rozdelený do 7 kapitol.

Cieľom publikácie je rozšíriť poznatky a vedomosti o aktuálnej problematike jedovatých a nebezpečných organizmov, ktoré sa vyskytujú v prírode.

Život a zdravie sú to najcennejšie, čo by sme mali uve-domelo a sústavne chrániť. Už veľký lekár a prírodovedec Paracelsus (1494–1541) povedal: „Všetky veci sú jedovaté a nič nie je bez jedu. Závisí od dávky, či je vec jedovatá“. Veľa rastlín, živočíchov i mikroorganizmov obsahuje viac alebo menej známu látku, ktorá môže ľudskému organizmu škodiť, keď sa nejakým spôsobom a vo veľkej dávke dostane do tela. Mnohé organizmy obsahujú látky, ktoré sú síce jedovaté, ale presne dávkované majú v rukách lekára liečivý účinok.

V súčasnom svete, ktorý je zahltený množstvom informácií prostredníctvom najrôznejších médií, je stále ťažšie a časovo náročnejšie hľadať tie správne a aktuálne informácie. Motívom pre vydanie tejto publikácie je podať čitateľovi čo najviac užitočných informácií zrozumiteľným a ľahko pochopiteľným spôsobom.

Text je rozdelený do 7 hlavných kapitol.

Cieľom **prvej kapitoly** je poskytnúť učiteľom najnovšie prehľadné informácie o alkaloidoch, ktoré sa podieľajú na regulácii biochemických procesov – či už vo forme katalyzátorov, obranných alebo informačných látok. Pôsobia na ľudský organizmus, v nevhodnom množstve a pomere mu ale môžu spôsobiť vážne poškodenie. Mnohé majú veľký význam v medicíne.

Druhá kapitola je venovaná prehľadu jedovatých cievnatých rastlín. Uvádza rastlinné druhy, ktoré sa v minulosti používali v ľudovom lekárstve, mnohé sú oficiálne uznávanými drogami a dodnes ich využíva farmaceutický priemysel. Po morfológickom opise rastliny nasledujú dôležité informácie o jedovatosti druhu, o výskyte v jednotlivých biotopoch. V poslednom odseku je čitateľ informovaný o druhoch, s ktorými môže pre ich morfológickú podobnosť najčastejšie dôjsť k zámene.

Tretia kapitola publikácie pojednáva o jedovatých hubách, pôsobení mykotoxínov na organizmus, zásadami poskytovania prvej pomoci pri otrave hubami. Čitateľ je upozornený na viaceré povery, ktoré sú veľmi nebezpečné a podcenenie znalostí o hubách prináša aj tragické udalosti.

V **štvrtnej kapitole** sú charakterizované najvýznamnejšie druhy otráv spôsobené bakteriálnymi jedmi. V prehľadnej tabuľke pôvodcov alimentárnych intoxikácií je charakterizovaný bakteriálny druh, jeho výskyt, symptómy otravy a príčiny.

Piata kapitola publikácie pojednáva o nebezpečných a jedovatých živočíchoch. Okrem systematického zatriedenia, charakteristiky a spôsobu života jednotlivých druhov nebezpečných živočíchov je popísané ich rozšírenie, jed, pre ktorý je nebezpečný, príznaky otravy a prvá pomoc. O každom popísanom druhu sa čitateľ dozvie niekoľko zaujímavostí.

Predposledná kapitola sa zaoberá nebezpečnými a jedovatými organizmami a ich vplyvu na imunitný systém. Vysvetlené sú pojmy : alergia, alergény, anafylaxia, atopia. Čitateľa zaujmú nielen stupne závažnosti alergických reakcií, ale aj podrobný popis spôsobu prevencie a liečby ochorení, zapríčinených jedovatými a nebezpečnými rastlinami, živočíchmi i mikroorganizmami.

Siedma kapitola publikácie je rozdelená na dve časti. Prvá časť oboznamuje čitateľa so stručnou históriou medicíny, s významnými liečebnými postupmi a metódami a ich historickým vývojom, s najvýznamnejšími vedcami a objavmi v oblasti medicíny. Druhá časť je venovaná problematike základných zásad poskytovania prvej pomoci pri poškodení organizmu jedovatými a nebezpečnými mikroorganizmami, rastlinami aj živočíchmi. Popisuje postup pri úkonoch zachraňujúcich život, ako je neodkladná resuscitácia, poskytnutie umelého dýchania, zabezpečenie masáže srdca, správne poskytnutie prvej pomoci pri bezvedomí a pod.

Veríme, že predkladaná publikácia pomôže čitateľovi zorientovať sa v problematike týkajúcej sa jedovatých a nebezpečných organizmov a prispeje k využitiu prezentovaných poznatkov v bežnom živote, ale aj v školskej praxi.

Srdečne a úprimne ďakujeme všetkým garantom i autorom, ktorí sa zaslúžili o vznik predkladanej publikácie. Zvlášťne poďakovanie patrí všetkým recenzentom (PhDr. Radmila Dytrtová, CSc., doc. RNDr. Jitka Málková, CSc., doc. PaedDr. RNDr. Milada Švecová, CSc., doc. RNDr. Mária Vondráková, CSc.) za ich cenné rady a pripomienky, ktoré prispeli k skvalitneniu predkladanej publikácie. Publikácia bola vydaná s finančnou podporou projektu www.prirodovedec.sk. Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou.

Dňa 28.11. 2008, v rámci Týždňa vedy a techniky sa k tejto publikácii uskutočnil v Biologickom centre FPV UKF v Nitre workshop s rovnomenným názvom „Jedovité a nebezpečné organizmy“. Zúčastnilo sa ho 52 učiteľov základných a stredných škôl prevažne z Nitrianskeho kraja. Po prednáškach autorov nasledovala k jednotlivým kapitolám panelová diskusia.

Účastníci workshopu

PaedDr. Anna Sandanusová
Katedra zoológie a antropológie UKF v Nitre

AGROKOMPLEX – VÝSTAVNÍCTVO NITRA

Kalendár veľtrhov a výstav 2009

1. časť

28.–29. 3. 2009

VÝSTAVA PSOV

13. výstava psov NitraCanis CAC-SR

16.–19. 4. 2009

GARDENIA

13. medzinárodná predajná výstava pre záhradníctvo,
záhradkárov, priateľov bonsajov
a kvetov a životného prostredia

16.–19. 4. 2009

BONSAI SLOVAKIA

12. medzinárodná výstava bonsajov a suiseki

16.–18. 4. 2009

MLADÝ TVORCA

17. predajná výstava výrobkov žiakov stredných škôl,
stredísk praktického vyučovania
a stredných odborných učilíšť

16.–18. 4. 2009

V-V-I

Veľtrh vedy, výskumu, vývoja, vzdelávania, inovácií,
učebných pomôcok a didaktickej techniky

19.–22. 5. 2009

STAVMECH

8. medzinárodná výstava stavebnej mechanizácie

19.–22. 5. 2009

MEDZINÁRODNÝ STROJÁRSKY VEĽTRH

16. medzinárodný veľtrh strojov, nástrojov, zariadení
a technológií

19.–22. 5. 2009

EUROWELDING

15. medzinárodná výstava zvárania
a zvaracej techniky

19.–22. 5. 2009

CAST-EX

15. medzinárodná výstava zlievania
a zlievárenských technológií

19.–22. 5. 2009

CHEMPLAST

13. medzinárodná výstava plastov
a chémie pre strojárstvo

19.–22. 5. 2009

EMA

9. medzinárodná výstava elektrotechniky, merania,
automatizácie a regulácie

6.–7. 6. 2009

VÝSTAVA PSOV

26. medzinárodná výstava psov
všetkých plemien – FCI

20.–23. 8. 2009

AGROKOMPLEX

36. medzinárodná poľnohospodárska
a potravinárska výstava

20.–23. 8. 2009

BIOAGROKOMPLEX

3. výstava biopotravin a technológií spracovania

20.–23. 8. 2009

COOPEXPO

16. medzinárodná družstevná
kontrakčno-predajná výstava spotrebného
a potravinárskeho tovaru

20.–23. 8. 2009

ŽIVNOSTENSKÉ TRHY

12. kontrakčno-predajná výstava malých
a stredných podnikateľov

20.–23. 8. 2009

REGIÓNY SLOVENSKA

7. výstava vidieckeho cestovného ruchu

20.–23. 8. 2009

OBNOVITEL'NÉ ZDROJE ENERGIE

20.–23. 8. 2009

KONE A ĽUDIA

8. medzinárodná kontrakčno-predajná výstava

www.agrokomplex.sk

SLOVENSKÉ POĽNOHOSPODÁRSKE MÚZEUM NITRA

plánuje aj v roku 2009 veľa zaujímavých podujatí

ŠIBI RYBY MASTNÉ RYBY
2. 4. 2009

STAVANIE MÁJA, OTVÁRANIE STUDNIČIEK
30. 4. 2009

NOC V MÚZEU
15. 5. 2009

POSVIACKA VINOHRADOV
23. 5. 2009

DEŇ DETÍ
30. 5. 2009

VČELÁRSKA NEDEĽA
28. 6. 2009

TVORIVÁ DIELŇA
17. 8. 2009

REMESELNÝ JARMOK
20. 8. 2009

STRETNUTIE DOLNOZEMSKÝCH SLOVÁKOV
KOVAČICKÁ INSITA
22. 8. 2009

SVETOVÝ DEŇ POTRAVÍN
14. 10. 2009

Predstavujeme ...

Založenie Slovenského poľnohospodárskeho múzea ako stánku roľníckej kultúry vyplynulo z rozhodnutia Zemědelskej rady pre Slovensko zo dňa 23. 10. 1922. V roku 1924 sa začalo s výstavbou účelovej budovy v Bratislave na Vajanského nábreží (v ktorej dnes sídli Slovenské národné múzeum) a ktorá bola dokončená v r. 1928. Na dvoch poschodiach bolo k dispozícii 3000 m² expozíčnej plochy, tri výstavné priestory pre príležitostné výstavy, hala na slávnostné príležitosti, pracovné laboratória, prednáškové a demonštračné priestory a depozitáre.

Muzeálne expozície mali základ v exponátoch, ktoré boli vystavené ešte v stavebne nedokončenej budove v dňoch 21. 8.–12. 9. 1927 na „Výstave slovenských žúp“.

Zberkový fond múzea vytvárali poľnohospodárske školy a spoločnosti. Štátne výskumné ústavy zemélske, Zemědelská rada a závody vyhotovovali pre expozície preparáty, modely a vzorky diorámy, ktoré dokumentovali súčasné poľnohospodárstvo. Moderne riešené expozície boli za účasti najvyšších predstaviteľov verejného a politického života slávnostne otvorené verejnosti dňa 4. mája 1936. Pribeh otvorenia bol zároveň prvou naživo vysielanou reláciou v rozhlase.

Návrh rady Zväzu Slovenských múzeí z r. 1954 vytvoril z poľnohospodárskeho oddelenia Slovenského múzea nové Slovenské poľnohospodárske múzeum, zostal iba návrhom. Krajské nitrianske múzeum vo februári 1959 vytvorilo osobitné poľnohospodárske oddelenie a umiestnilo ho do Nitry. V tom čase už v Nitre sídlila Vysoká škola poľnohospodárska, Stredná poľnohospodárska škola a pripravovalo sa presťahovanie Výskumného ústavu živočíšnej výroby. Bolo tu niekoľko významných poľnohospodárskych podnikov a existovali už aj myšlienky o založení stálej československej poľnohospodárskej

výstavy. V tomto prostredí a atmosfére činnosť oddelenia nepostačovala, vynútila si obnovenie múzea.

Po odporúčení Povereníctva poľnohospodárstva tak učinilo Povereníctvo školstva zvláštnym dekrétom zo dňa 1. 1. 1960. Nové múzeum odvtedy podstúpilo päť delimitácií a po poslednej (od 1. 1. 1978) sa stalo súčasťou Agrokomplex – Výstavníctva Nitra, štátny podnik. Nové podmienky rozvoja spoločnosti a poľnohospodárstva profilovali jeho činnosť v prvom rade do roviny dokumentačného centra takmer osemtisícročnej agrikultúry na našom území a následne do roviny náučného a spoločenského využitia tohto kultúrneho dedičstva.

Vzácnym unikátom je prevádzkovanie úzkokoľajnej parnej poľnej železnice prevezenej z okolia Želiezoviec, kde sa nachádzali koľajnice z rokov 1881 až 1908. Dnes prevádzkuje Nitrianska poľná železnica tri parné rušne (najstarší U 35 901 z r. 1918), jeden dieselelektrický rušeň a pre osobnú dopravu slúžia štyri vyhladkové vozne.

Objekty nachádzajúce sa v skanzene múzea:

Pekáreň (Veľký Biel, 20. st.), Škola 1861 (Divín, 19. st.), Čistička osív (Rimavská Seč, 20. st.), Lisovňa oleja – stro-

jová (Soľ, 20. st.), Lisovňa oleja – klasická–ľadová (Žirany 18. st.), Voštinársky záboj (Budikovany, 19. st.), Valcový mlyn (Čakov, 20. st.), Kamenný mlyn (Franková, 19. st.), Stupa na konope – valcová (Rimavská Seč, 20. st.), Stupa na konope – kladivová (Boliarov, 20. st.), Valcha (Liptovský Ondrej 19. st.), Vinohradnícky hajloch (Hontianske Nemce, 19. st.), Včelíny (14 objektov z celého Slovenska, 19.–20. st.), Parná železnica (veľkostatok Želiezovce, 19. st.), Senníky (severné Slovensko, 19. st.), Pálenica (Moravské Lieskové, 20. st.), Salaš (Spišská Belá, 19. st.), Zimná maštal (Vyšná Boca, 19. st.)

Expozície

- Poľnohospodárstvo od najstarších čias po stredovek
- Poľnohospodárske motívy v umení
- Príprava a spracovanie pôdy
- Doprava na vidieku
- Sejba a zber poľnohospodárskych plodín
- Mlatba
- Hnacie agregáty, traktory, geple, turbíny, motory
- Poľnohospodárske letectvo

- Ochrana roľníckej usadlosti proti požiarom
- Vývoj potravinárskeho priemyslu: vinohradníctvo a vinárstvo, pivovarníctvo, liehovarníctvo, cukrovarníctvo, konzervárstvo, mlynárstvo, pekárstvo, olejárstvo, mäsiarstvo, mliekárstvo
- Remeslá: spracovanie ľanu, konope, modrotlač; debnárstvo, kolárstvo; kováčstvo; garbiarstvo
- Štúdium odbornej literatúry (42 000 knižných jednotiek)

Ukážky remesiel a techniky

Práca stabilných motorov a historických traktorov, práca parnej lokomotívy UMRATH z r. 1894, čistenie a triedenie obilia (vejačka, rešeto, fukár, rajtár, odstredivý triedič, trier), výroba povriesiel, lisovanie oleja v kladovej lisovni z 18. storočia a hydraulické zo začiatku 20. storočia, práca drviča konopného vlákna z konca 19. storočia, funkčný mlyn. **Sezónne:** mlátenie obilia cepmi, cepákom, ručnou a motorovou mláčačkou, mlátenie gepľovou mláčačkou, spracovanie hrozna a výroba vína, historická žatva, vyučovanie v historickej škole, ľudová remesla.

KALENDÁŘ SOUTĚŽÍ

Pořádá Vyšší odborná škola a Střední zemědělská škola Tábor

EKOSYSTÉMY TÁBORSKA

21. 4. 2009

soutěž pro základní a střední školy

SOUTĚŽ V ORBĚ

3. 10. 2009

v rámci Dne zemědělce v Táboře

EKOLOGIE V ZEMĚDĚLSKÉ PRAXI

14.–15. 10. 2009

4. ročník celostátní soutěže

SOUTĚŽ V PODZIMNÍM ARANŽOVÁNÍ

listopad 2009

celostátní soutěž pro obory Agropodnikání

Uplynulo 85 let od úmrtí a vzpomínáme 150 let od narození významné osobnosti

ANTONÍN MOHL

„.... Pro něho škola nekončila za branou budovy, nýbrž k pedagogické práci využíval celý okres. Ve škole byla teorie, praxe po celém venkově. Učil řádné žáky stejně jako rolníky pomocí různých besed a rozprav přímo v obcích. Podařilo se mu to, co málokomu: doslova z celého okresu vybudoval pokusnou zemědělskou laboratoř, v níž pracovali absolventi školy...“

B. Lůžek, 1969

Na dráhu zemědělského pedagoga se dal ve svých 30 letech, v roce 1889 (narodil se 15. 12. 1859 v Chlumčanech u Loun). Školením byl chemik, po absolvování vyšší reálky v Rakovníku studoval chemii na české technice v Praze. Praktikoval, mimo jiné, na hospodářských výzkumných stanicích v Německu. Poté byl úředníkem Zemědělské rady.

Dráhu zemědělského pedagoga, po úspěšném složení zkoušek učitelské způsobilosti, začal v Lounech. V r. 1889 se stal ředitelem nově vzniklé zimní hospodářské školy. „V jeho osobě se škole dostalo odborníka, organizátora i pedagoga nadmíru schopného. V neuvěřitelně krátké době vybudoval ústav, který po odborné stránce předčil mnohé školy se starší

tradici, ústav, který svým významem přesáhl hranice okresu“, charakterizuje výsledky osmileté Mohlovy práce v čele lounské školy dr. Bořivoj Lůžek (1969).

Chmelařství v něm našlo zaníceného, iniciativního a neobyčejně pracovitého příznivce. Při škole zřídil bezplatné chmelařské kurzy, se zaujetím experimentoval na pokusných chmelnicích (mimo jiné odzkoušel 22 odrůd chmele), s výsledky seznamoval žáky, účastníky kurzů i veřejnost. Významně se podílel na založení Hospodářsko-chmelařského věstníku pro lounský okres. Napsal do něho i řadu příspěvků a v letech 1892–1897 v něm působil jako redaktor. Roku 1894 založil Český spolek chmelařský (do r. 1919 působil jako jednatel), v letech 1894–1897 redigoval jeho Chmelařské listy a časopis Hospodář (stal se posléze „majetníkem“ časopisu). V Lounech se zasloužil o založení spolku (komitétu) pro zmírnění bída venkovského lidu atd. Mohlova úspěšná práce v chmelařské oblasti byla – neznámo proč – přerušena. V roce 1897 přechází na tři roky do Humpolce jako ředitel tamní rolnicko-lnářské školy. Toto

poměrně krátké období je vyplněno neméně intenzivní prací: staví se tu nová budova školy, výrazně se zvelebují školní statek ap. V roce 1900 se Antonín Mohl vrací (na přání chmelařů) do regionu „zeleného zlata“. Jeho třetí a poslední štací se stává Rakovník. Ve funkci ředitele rolnicko-chmelařské školy tu působí 24 let – až do své smrti, která si ho našla 8. ledna 1924. „Zapomnělo se na něho, ač do dnešních dnů nevyrostl člověk, který by tolik pro české chmelařství udělal“, říká již citovaný dr. Lůžek a na závěr svého krátkého příspěvku dodává: „budiž alespoň těchto pár řádek pamětní deskou, kterou mu dosud na jeho rodný dům nikdo nepověšil.“ (Mimochodem: kolik takových pamětních desek dodnes schází!?)

Mohl v Rakovníku navázal na své lounské období a svou všestrannou činnost ve prospěch chmelařství ještě zintenzívil. Stal se zaníceným průkopníkem nových způsobů pěstování chmele včetně využívání nových mechanismů. „Nebylo snad jediného kováře, který by z Mohlova popudu nesestrojil nebo nevynalezl nějaký pluh nebo kypřič či různé aparáty na zavěšování chmele. Tyto vynálezy se prakticky ověřovaly a hodnotily též na chmelařských výstavách a přehlídkách...“ České chmelařství úspěšně propagoval na domácích i zahraničních výstavách, např. získal zlatou medaili na mezinárodní výstavě v Paříži r. 1891, na světové výstavě v Chicagu (1900) aj. Propagoval moderní názory na výživu chmele a mechanizaci chmelařských prací, včetně sklizně. Usiloval též o založení výzkumné stanice chmelařské. O tom, že se stal uznávaným odborníkem, svědčí jeho jmenování chmelařským konzultantem českého odboru Zemědělské rady v r. 1907.

Vedle povznesení chmelařství má ředitel Mohl nesporně zásluhu i o rozvoj ovocnářství na Lounsku. Zabýval se také pěstováním cukrovky, zasloužil se o založení tzv. nového cukrovaru v Lounech. V letech 1903 až 1913 navíc působil jako poslanec českého sněmu.

Z bohaté a až překvapivě pestré literární činnosti jmenujme např. Fosforečná hnojiva (1889), Rostliny průmyslové (1894), O hnoji chlévském (1896), Z minulosti českého chmelařství (1897), Ječmen (1900), Hospodářská chemie pro rolníka (1902). Hlavním jeho spisem je Chmelařství (I. Dějiny chmelařství, 1906., II. Praktické chmelařství, 1924), samostatně pak ještě Dějiny chmelařství (1912) a řada dalších. (Všechny jeho práce, týkající se dějin chmelařství, jsou dodnes vysoce ceněny – viz např. Z. Tempír, 1963.) Neváhal se zapojit ani do editorského podniku. Spolu s chrudimským A. Dokoupilem a klatovským R. Treybalem založili v r. 1891 Československou matici rolnickou, s cílem vydávat ročně 4 až 6 cenově dostupných svazků odborné zemědělské literatury...

Ing. Josef Rozman, CSc., Moravská Třebová

OBSAH

Kvalitní v škole – úspěšní v životě.....	3
Možnosti začít podnikat na venkově.....	4
Význam krajinných prvků	6
Propad v produkci na hektar	8
Kampaň o mléku.....	8
Ekologické zemědělství.....	9
Představuje se Masarykova střední škola zemědělská a Vyšší odborná škola, Opava	10
Jan Verner – šampion mezi žáky	12
Máte už v swojej odbornej knižnici?	12
Agrokomplex – Výstavníctvo Nitra.....	14
Slovenské poľnohospodárske múzeum Nitra.....	15
Kalendář soutěží VOŠ a SZeŠ Tábor.....	16
Antonín Mohl	16
Význam a poslání výuky myslivosti na SOŠ v Českých Budějovicích	I–IV

REDAKČNÍ RADA

PaedDr. Mária Benedikovičová, MP SR Bratislava
Ing. Jaromír Beneš, Školní statek Opava
Ing. Mária Debrecéniová, PhD., Agroinštitút Nitra
PhDr. Radmila Dytrtová, CSc., IVP ČZU Praha
Ing. Ludmila Gočálová, MZe ČR
Ing. Zorka Husová, NÚOV Praha
Ing. Marcela Chrenková, SPU Nitra
Ing. Břetislav Kábele, SOŠ České Budějovice
Ing. Jan Kot, Integrovaná střední škola Cheb
Ing. Ludmila Kováčiková, Agroinštitút Nitra
PhDr. Dana Linhartová, CSc., ICV MZLU Brno
Ing. Josef Matoušek, MZe ČR
Ing. Mária Múdra, ZSŠP Rakovice
Ing. Helena Psotová, Úrad NSK Nitra
PaedDr. Anna Sandanusová, UKF Nitra
prof. Ing. Milan Slávik, CSc., IVP ČZU Praha
PhDr. Pavel Sýkora, MZe ČR

K ilustraci na obálce:

Plamének Atragene americana, syn. Clematis occidentalis var. occidentalis (vlevo), druhá rostlina ibišek Hibiscus palustris. Vybráno z publikace Allgemeines Deutsches Garten Magazin, 1806

CONTENTS

Quality at school – success in life	
A project from the 3 rd year of the competition	
European Business Award for 2008	3
Opportunities for business activity in the countryside	
Supported by the Rural Development Programme	4
The importance of landscape elements	
Information from a regional consultancy workplace	6
A slump in per-hectare production	
A periodical column of the Agricultural Chamber	8
Milk campaign	
Promotional and information programme to increase	
the consumption of milk and dairy products.....	8
Ecological agriculture	
An offer of books	9
Presentation of Masaryk Secondary Agricultural School	
and Higher Vocational School in Opava	10
Jan Verner – the champion among students	
in horse-racing.....	12
Do you already have in your professional library?	
Information on the book Toxic	
and Hazardous Organisms	12
Agrocomplex – exhibitions in Nitra	
The 2009 calendar of fairs and exhibitions, Part 1	14
Slovak Agricultural Museum in Nitra	
Presentation of the Museum, an overview	
of exhibitions and events.....	15
The calendar of competitions	
organized by the Higher Vocational School	
and Secondary Agricultural School in Tábor.....	16
Antonín Mohl	
Prominent personality of agricultural education	16
The importance and mission of game management	
lessons at the Secondary Vocational School	
in České Budějovice	I–IV

PŘEDSTAVUJE SE OPAVSKÁ ZEMĚDĚLKA str. 10

Nová hala

Čištění břehů řeky Opavy

„Den mláďat“ – přehlídka mláďat hospodářských zvířat na školním statku se soutěžemi a kulturními akcemi

SLOVENSKÉ POĽNOHOSPODÁRSKE MÚZEUM NITRA str. 15

Najstaršie dejiny poľnohospodárstva

Spracovateľstvo

Objekty skanzenu

Poľnohospodárske stroje

**AGROINŠTITÚT
NITRA**

Časopis vydávají

Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Slezská 7, 120 56 Praha 2

Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

Adresy redakcí

ÚZEI, Slezská 7, 120 56 Praha 2

tel.: 222 000 439, fax: 222 000 114, e-mail: krajickova.alena@uzei.cz

Redaktorka: Ing. Alena Krajíčková

Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

tel.: 037/7721802, 107, fax: 037/7721742, e-mail: horvathova@agroinstitut.sk

Redaktorka: Ing. Zuzana Horváthová

www.agronavigator.cz

Časopis vychází 10× ročně (září – červen), cena výtisku je 20 Kč, roční předplatné 200 Kč

Objednávky časopisu zajišťuje česká redakce a slovenská redakce na svých adresách

Sazba a tisk ÚZEI Praha

47816 ISSN 0044-3875

